

Folkbokföring i förändring

Av folkbokföringsassistenten i Uddevalla, taxeringsnämndsordföranden Nils Mareljus

I rubricering — som kanske är avgjort av Riksdagen när detta läses — finns en artikel i Skattenytt 1987 s 418 av avdelningsdirektören på LSM i Stockholm, Per-Ola Larsson. Den är väl ensidigt färgad och bör kompletteras med i första hand uppgifter om hur LSM av i dag sköter de uppgifter, som den är ålagd att göra inom folkbokföringen.

Larsson skriver, att pastorsämbetena har ”ytterligare ett tiotal register”. Vilka är dessa? In- och utflyttning, födelse och död samt äktenskap är fem, men dessa kan inte upphöra även om förändring sker i propositionens syfte. Vilka av de parallella registren skulle kunna utgå vid överflyttning? Utöver dessa behöver kyrkan register på sina medlemmar.

Av de före 1947 fungerande *uppgiftsskyldigheterna* är, vill jag minnas, de två sista av Larsson uppräknade oriktiga. Till systembolag skulle PÅ på särskild förfrågan (och mot viss ersättning) lämna vissa, enkla uppgifter, och den som ville söka folkpension, fick själv (eller genom kommunens pensionsnämnd) begära erforderligt betyg. Av uppräknade fem myndigheter skulle endast militärmyndigheten aviseras om namnändring, och adressändring gällde endast vid inflyttning, ej vid utflyttning inom orten.

Påpekandena i stycket *Samhällsintressen* är överdrifter. Om barn skulle ha blivit felregistrerat, är detta ett rent undantagsfall, och vad säger att LSM skulle bli helt felfri? Om anmälda adressändringar slår igenom ”först efter flera veckor” är detta i Stockholm och i Göteborg, där LSM sköter flyttningarna. Om postverket skulle få stora kostnader torde detta till största delen bero på att den flyttande själv dröjer med sin anmälan, och hur skulle detta bli bättre vid datorisering när den flyttande dröjer lika länge? Exemplet kan mångfaldigas. Faktum är att bokföringen till allra största delen sköts bra av präster och, på senare år mest, av kontorspersonal, att den inte kan göras billigare och att den kyrkliga myndigheten ändå måste ha register över sina c:a 91,2% medlemmar. Den faktiska anledningen, som dock inte skrives rent ut, är att de 8,8% som har utträtt vill bestämma såväl hur dessa som de kvarstående 91,2% skall ha det.

I sakfrågan bör det nämnas något om hur folkbokföringen skötes i dag i den del som LSM skall ha hand om. För Stockholm och Göteborg kan genomgående konstateras, att handläggningen är mycket långsammare där än hos

PÄ och att i synnerhet adressuppgifter enligt FBK § 33 i regel föranleder dröjsmål i månader. (Förvisso förekommer dröjsmål även hos enstaka PÄ, men ej alls i samma utsträckning.) Jämlikt folkbokföringslagen §§ 38—44 skall LSM besluta om mantalsskrivning och därvid pröva ”när anledning i övrigt föreligger huruvida viss person skall upptagas eller utelämnas i mantalslängd”. Sedan mantalsuppgifterna borttagits, får pastorsämbete ofta inte veta när person utvandrar (alltså: inte anmäler det själv) eller av någon anledning försvinner. LSM kan genom taxeringen iakttä om någon år efter år dels är kvarskriven och dels inte har någon inkomst. Detta borde ge anledning till undersökning, varför personen är kvarskriven på viss bostad, och anmälar enligt FBK § 33 till PÄ. Men händer detta någon enda gång? Grundbestämelsen i § 39 innebär, att LSM före mantalslängds justering skall gå igenom ”Utan känt hemvist” och till PÄ anmäla överföring till obefintligregistret. Vilken LSM gör detta? I en församling har en person, som försvunnit till sjöss under 35 år varit kvarskriven hos sin familj, och en annan person bott i annat land i 18 år, utan att någon myndighet vidtagit åtgärd för att avföra dessa ur folkbokföringen. (Detta är dock lika mycket PÄ:s som LSM:s fel). I en annan församling har en person i 10 år varit skriven på ”Utan känt hemvist” fastär han, såsom frånvarande, efter två år skulle av LSM ha avregistrerats som obefintlig. Dessvärre är detta inte enstaka undantagsfall. RSV har, enligt vad folkbokföringsdirektör Wolmar Högberg omtalat för mig, på sina fögderichefskonferenser tagit upp detta, men har dessa sedan vidarebefordrat uppmaningen till sina resp handläggare att granska ”Utan känt hemvist”? LSM får ibland genom deklaration in nya adresser, och kan genom terminalkontrollera, om denna stämmer med folkbokföringen. Om så icke är fallet, har LSM skyldighet, enligt FBK § 33, att underrätta PÄ om den nya adressen — men har detta verkställts någon enda gång? Dock kan hända ibland att LSM vid fall av obeställbara skattsedlar kontaktar PÄ, men det blir ju i stället för att få hjälp av PÄ.

Av dessa exempel framgår, att LSM:s handläggning av folkbokföringen av i dag är mycket bristfällig i beaktande av de skyldigheter myndigheten har. Hur skall det i fortsättningen gå om LSM skulle sköta den i sin helhet? Jag vågar inte tänka tanken ut.

Det är beklagligt att en artikel med sådana, låt vara indirekta, anklagelser mot PÄ för fel och brister och med sådant döljande av LSM:s brister, publiceras i en skrift, som inte tillställs PÄ, av Skattenytts karaktär. Mina synpunkter om LSM kan ej vara för Larsson okända med hänsyn till min artikel i Kyrkans Tidning nr 24 i år. Det finns ingen anledning att ändra på något som fungerar bra, och arkiv- och personalfrågorna är inte beaktade. Inget talar för att en förändring i verkligheten skulle innebära besparingar. Låt det vara som det är — men beslutsfunktion i flyttningsärenden kan överföras på kanslipersonal. Respektera kyrkomötets beslut. Det blev en majoritet. Det räcker.

SKATTENYTT 1988

SKATTENYTT —som under 1988 utkommer med sin 38:e årgång har allt sedan starten 1951 kunnat glädja sig åt en mycket betydande prenumerationsstock. Förklaringen till denna framgång torde vara att söka i att SKATTENYTT satt som sitt mål att genom artiklar och diskussionsinlägg i aktuella beskattningsfrågor alltid hålla läsekretsen à jour med allt som händer på detta område. Redaktionen har förmånen att bland sina medarbetare räkna personer, som genom sin verksamhet på skilda områden skaffat sig stor insikt och erfarenhet i beskattningsfrågor.

SKATTENYTT vill vara ett forum för olika åsikter. Redaktionen hälsar därför med glädje som medarbetare alla som vill ge uttryck för sin mening i de frågor som faller inom tidskriftens intressesfär.

SKATTENYTT utkommer med tolv nummer per år, varav två dubbelnummer. Tidningen har tidigare innehållit Meddelanden från Riksskatteverket serie I och II. Tillhandahållandet av detta material har under senare år varit mycket kostnadskrävande och ett bibehållande skulle föranleda väsentligt ökade prenumerationspriser. TOR:s styrelse har därför beslutat att meddelandeserierna skall utgå. Skattenyttts läsekrets kommer framledes att informeras om dessa meddelanden genom att publicerade anvisningars nummer och rubriker anges i tidningen. Vidare kommer redogörelse att lämnas om innehållet i de mest betydelsefulla anvisningarna. Läsekretsen kommer härigenom alltjämt att fortlöpande få kännedom om anvisningarna.

Abonnemansavgiften på SKATTENYTT 1988 är kr 195:— inkl moms, med inbunden årsvolym 1988 kr 380:— inkl moms och porto. Vi är tacksamma om Ni väntar med att betala prenumerationsavgiften till dess Ni erhåller inbetalningskort.

SKATTENYTTS motto kommer liksom hittills att vara:

för enhetlig och rättvis taxering samt förståelse
mellan taxeringsmyndigheter och skattskyldiga
mot slentrian och byråkratism.

Stockholm och Leksand i november 1987.

TIDSKRIFTEN SKATTENYTT
Redaktionen

”SRF:s egna kompetenskrav är min garanti.”

De drygt 700 ledamöterna i Sveriges Redovisningskonsulters Förbund ger service åt närmare 100.000 företag över hela landet. Allt från vanlig sifferhantering till kvalificerad ekonomisk rådgivning och medverkan i kundernas företagsutveckling. En service med ansvar och kvalitet.

SRF är en varudeklaration av kompetens. Förutom en avancerad teoretisk och praktisk grundutbildning krävs — för fortsatt ledamotskap i förbundet — en kontinuerlig aktualitetsutbildning på beskattnings- och redovisningsområdena.

Ett tämligen unikt krav i en yrkesorganisation som borgar för hög kvalitet på Redovisningskonsulten SRF.

Redovisningskonsulten SRF finns på de flesta orter. Du finner oss på Gula Sidorna under Revisorer och Redovisningskonsulter, betecknade med Δ .

SRF

— företagarens nära rådgivare och samtalspartner sedan 1936.

SVERIGES REDOVISNINGSKONSULTERS FÖRBUND

Förbundsadress: Magasinsgatan 7 A, Box 143, 791 23 Falun. Tfn 023/181 30.

50 ÅR

Goda Råd gratis!

Ja tack, skicka mig broschyren Goda Råd och information om Sveriges Redovisningskonsulters Förbund.

Namn .....

Företag .....

Adress .....

.....

SVERIGES REDOVISNINGSKONSULTERS FÖRBUND